

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16C/107/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115206466
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8115206466.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpeného Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 472 346 79 proti žalovanému: J. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q.Á. X, XXX XX V., o zaplatenie 492,84 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 193,80 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 48,45 € odo dňa 11.03.2015 až do zaplatenia, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Určuje, že zmluvné podmienky nachádzajúce sa v úverových podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. pre Club Card kreditnú kartu Premium - ITK 213p platné od 01.08.2013:

- v Hlave 14 § 1 v znení:

„V prípade omeškania klienta s úhradou splátky je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5 € v prípade prvej upomienky a 12 € v prípade druhej a ďalšej upomienky.“

- v Hlave 14 § 2 v znení:

„V prípade omeškania klienta je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 €.“

sú neplatné pre ich neprijateľnosť.

IV. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobou došlou tunajšiemu súdu dňa 18.03.2015 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 492,84 €.

V žalobe uviedol, že dňa 26.04.2014 uzatvoril ako veriteľ a žalovaný ako dlžník úverovú zmluvu č. 6404040866, ktorou sa žalobca zaviazal žalovanému poskytnúť dohodnutý úverový rámec vo výške 500 €. Neoddeliteľnou súčasťou uzatvorenej zmluvy sú úverové zmluvné podmienky.

Poskytnutý úver sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 4% z dlžnej čiastky, najmenej však 12 €, ktorých termín splatnosti je určený v zmluve. V jednotlivých splátkach je zahrnutá príslušná časť úverovej istiny, úroky a poplatky.

Žalovaný nedodrжал platobnú disciplínu vyplývajúcu zo zmluvy a poskytnutý úver v dohodnutej lehote nevrátil. Dňa 25.11.2014 vyzval žalovaného k úhrade dlžnej sumy v celkovej výške 606,25 € spolu s upozornením na jej vymáhanie súdnou cestou v prípade jej neuhradenia do požadovaného termínu.

Súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 115a ods.2 O.s.p.) z dôvodu, že išlo o drobný spor (§ 200ea O.s.p.).

Z obsahu spisu zistil súd nasledujúce:

Dňa 26.04.2014 bola medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom uzatvorená úverová zmluva, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úverový rámec vo výške 500 € s výškou mesačnej splátky 4% z dlžnej čiastky, najmenej 12 €. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.

Z výpisu čerpania, splátok a úhrad predloženého žalobcom súd zistil, že žalovanému bola poskytnutá istina v celkovej výške 502,21 €, a tento dosiaľ zaplatil sumu 98,41 € (započítanie žalobcom: istina - 34,58 €, úroky - 30,45 €, poplatok za výpis z účtu - 9,78 €, upomienka - 10,00 €, opravné úroky - 13,60 €).

Uzavretá úverová zmluva mala nasledujúce parametre:

- úverový rámec - 500 €,
- ročná úroková sadzba - 26,28%, 11,88%,
- RPMN - 38,70%,
- priemerná RPMN - 25,37%,
- výška mesačnej splátky - 4% z dlžnej čiastky

Žalobcom uplatnený nárok pozostáva z

- istiny vo výške 467,63 €,
- úroku vo výške 25,21 €.

Pri svojom rozhodovaní vychádzal súd z nasledovných ustanovení právnych predpisov:

Podľa § 1 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch - Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm.d) zákona č. 129/2010 Z.z. - na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 9 zákona č. 129/2010 Z.z.

(1) Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

(2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru,

podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 11 ods.1 písm.a) zákona č. 129/2010 Z.z. - (1) Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

Je nesporné, že žalobcom bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo forme revolvingového úveru - úverového rámca. Tento úver žalovaný splácal tak, ako to vyplýva zo žalobcom predloženého splátkového kalendára, z ktorého vyplýva jednak zaplatená istina, jednak zaplatené úroky a poplatky.

Podľa názoru súdu predložená zmluva o úvere má vady, ktoré spôsobujú, že úver bol bezúročný a bez poplatkov. Uvedenou vadou je

- absencia údajov o dobe trvania zmluvy (§ 14 ods.1 umožňuje uzatváranie zmlúv o spotrebiteľskom úvere aj na dobu neurčitú. V takom prípade však táto doba musí byť uvedená priamo v zmluve, čo v prejednávanej veci splnené nebolo.),
- absencia údajov o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- absencia zrozumiteľného údajov o výške úrokovej sadzby.

Vo vzťahu k revolvingovým úverom poskytovaným právnym predchodcom žalobcu, a absencii povinných údajov v zmluvách o spotrebiteľských poukazuje súd v rámci právnej argumentácie na závery slovenských krajských súdov, s ktorými sa stotožňuje a ktoré v rámci odôvodnenia prijíma za relevantné aj pre prejednanú vec:

KS v BB, sp. zn. 15Co/222/2015 - „Ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere zo dňa 24.11.2010 (resp. do 31.12.2010) stanovuje podľa písm. a) až písm. y) obligatórne (podstatné) náležitosti, ktoré každá zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí, aby zmluve o spotrebiteľskom úvere bolo možné pričítať účinky perfektného právneho úkonu.

Ust. § 11 ods. 1 cit. zákona stanovuje určité výnimky, kedy aj pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná (písm. a/ a písm. b/), pričom zároveň stanovuje sankciu pre veriteľa vo forme bezúročnosti úveru a bez poplatkov v prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

Takouto výnimkou však nie je nedodržanie uvedenia v zmluve - konečnej splatnosti úveru (písm. f/), ročnej percentuálnej miery nákladov a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítaných na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy (písm. j/), výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (písm. k/), priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejňovanej podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok (písm. y/). Absenciu týchto vymenovaných podstatných náležitostí v zmluve o úvere zo dňa 24.11.2010 v danom prípade okresný súd považoval za rozhodujúcu skutočnosť pre právny záver o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov.

Úvahy, ktoré odvolateľ vysvetlil v odvolaní, týkajúce sa výkladu a aplikácie ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch nemajú oporu v dikcii tohto ustanovenia a závery, ktoré z neho odvolateľ vyvodil, že u takého typu úveru, aký uzavreli účastníci v danom prípade (revolvingový úver) nie je možné stanoviť tie náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na absencii ktorých okresný súd založil svoje rozhodnutie, nie sú správne. Napokon navrhovateľ si sám v tomto protirečí, pretože napr. aj z Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia a.s., platných od 11.06.2010, ktoré navrhovateľ doložil do súdneho spisu jednoznačne vyplýva, že v zmysle Hlavy 5. Podmienky splácania úveru: „Klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver a to v pravidelných mesačných splátkach, kde termín splatnosti a výška mesačnej splátky je určená v ÚZ.“, bol navrhovateľ (dodávateľ) povinný termín splatnosti a výšku mesačnej splátky uviesť priamo v Úverovej zmluve. V Úverovej zmluve zo dňa 24.11.2010 však nie je uvedený žiadny termín splatnosti mesačnej splátky.

V zmysle ustanovenia Hlavy 5. Podmienok splácania úveru „výška pravidelnej mesačnej splátky je stanovená ako percentuálna časť nesplatennej dlžnej čiastky, t.j. výška vyčerpaného nesplateného úveru

spolu s dlžnými poplatkami a dlžnými úrokmi a príp. sankciami k poslednému dňu účtovného obdobia (za účtovné obdobie sa považuje kalendárny mesiac)“, potom ak je v Úverovej zmluve zo dňa 24.11.2010 uvedená výška mesačnej splátky ako „4 % z dlžnej čiastky“, takýto údaj je nepostačujúci, nekonkrétny, a z neho nie je ani zrejmé koľko predstavuje dlžná istina úveru, koľko dlžné bežné úroky a poplatky, či koľko sú sankcie.

Správne tak okresný súd posúdil, že podstatnú náležitosť spotrebiteľskej zmluvy podľa písm. k) ods. 2 § 9 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2010 predmetná Úverová zmluva neobsahuje. Uvedený nedostatok zmluvy nemožno obhájiť ani tým, že všetky podmienky čerpania a splácania revolvingového úveru sú uvedené v Úverových zmluvných podmienkach, ktoré majú len charakter všeobecných podmienok, hoci by aj bola odporkyňa (spotrebiteľ) s nimi oboznámená. Neobstojí ani tvrdenie navrhovateľa, že vzhľadom na charakter revolvingového úveru, kedy navrhovateľ ani odporca nevedia pri uzatváraní zmluvy určiť kedy a koľko z úveru bude čerpané, nie je možné presne stanoviť nevedia pri uzatváraní zmluvy určiť kedy a koľko z úveru bude čerpané, nie je možné presne stanoviť takéto podmienky (náležitosti) zmluvy.

Pre správnosť rozhodnutia a záver súdu o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov bolo postačujúce, ak súd zistil, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere chýba čo i len jedna z náležitostí vymenovaných v ods. 1 § 11 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31.12.2010, pretože cit. zákon nepredpokladá kumulatívne nesplnenie všetkých zákonom predpísaných podmienok (náležitostí písomnej zmluvy) vymenovaných v ust. § 9 ods. 2, aby úver bolo možné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Preto odvolací súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími odvolacími námietkami odvolateľa uvádzanými v odvolaní, týkajúcimi sa aj iných okresným súdom kvalifikovaných chýbajúcich náležitostí Úverovej zmluvy v tomto prípade, a to RPMN, konečnej splatnosti úveru, pretože tieto námietky sú potom bez vplyvu na výsledok rozhodnutia v danej veci. Napokon ide o skutočnosti, ktoré boli známe súdu prvého stupňa v čase jeho rozhodovania, a s ktorými sa podrobne vysporiadal v odôvodnení rozhodnutia okresný súd, s odôvodnením ktorého (ako je už uvedené vyššie) sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje, aj preto nebol dôvod ich opakovane uvádzať v tomto rozhodnutí odvolacieho súdu.“

Krajský súd v Trnave, sp. zn. 24Co/834/2014 - Ustanovenie § 4 zákona 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch stanovuje, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu a taxatívne stanovuje, aké náležitosti musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať. Absencia niektorých týchto náležitostí nespôsobuje neplatnosť predmetnej zmluvy, ak už bol poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo ak bol dodaný tovar alebo poskytnutá služba, a to z dôvodu ochrany spotrebiteľa. Sankcia neplatnosti by totiž neprímerane tvrdo dopadala na spotrebiteľa, ktorý by tým stratil výhodu splátok, a mohol by sa tak dostať do ťažko riešiteľnej situácie, pretože spravidla finančné prostriedky z úveru už použil a nemá možnosť ich bezprostredne splatiť v celej výške.

Zákon o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy namiesto sankcie neplatnosti sankcionoval veriteľa tým, že ak zmluva neobsahuje presne vymedzené náležitosti konkretizované v ust. § 4 ods. 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch).

Jednou z povinných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch). Zákomom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru nie je svojvoľné, ale predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a zároveň aby si veriteľ voči dlžníkovi nemohol uplatňovať aj nároky, na ktoré nemá právo.

Súd prvého stupňa preto správne pristúpil k prieskumu, či zmluva o úvere obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, a dospel k správne záveru, že predmetná zmluva neobsahuje základnú obsahovú náležitosť podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona, t.j. výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Aj odvolací súd po preskúmaní predmetnej zmluvy zistil, že neobsahuje rozčlenenie splátok úveru na istinu, úroky a iné poplatky.

Sám navrhovateľ v odvolaní konštatuje, že v predmetnej zmluve je uvedená výška splátok len 4% z dlžnej čiastky. Bez uvedenia počtu splátok v konkrétnej výške, pričom z § 1 Hlavy 5 úverových podmienok vyplýva, že v splátkach je zahrnutá príslušná časť úverovej istiny, poplatok za vedenie úverového účtu, úroky a príp. úhrada za poistenie. Nerozčlenenie jednotlivých splátok na istinu, úroky a iné poplatky nemôže byť považované za splnenie povinnosti, ktorá vyplývala z vyššie cit. ust. zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd preto zhodne so súdom prvého stupňa konštatuje, že úverová zmluva uzavretá medzi účastníkmi dňa 23.12.2010 neobsahuje základnú obsahovú náležitosť podľa §

9 ods. 2 písm. f) a k) zákona č. 19/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a preto sa poskytnutý úver v zmysle § 11 ods. 1 a 2 tohto zákona považuje za bezúročný a bez poplatkov.“

KS v ZA, sp. zn. 10Co/514/2014 - „V prejednávacom prípade sa jedná o spotrebiteľský úver formou revolvingu (na základe kreditnej karty). Pri tejto forme úveru je stanovený „len“ tzv. úverový rámec, teda suma, do výšky ktorej spotrebiteľ môže úver čerpať. Skutočná výška čerpaných prostriedkov, a od nej sa odvíjajúca výška splátok, prípadne spôsob čerpania (pravidelnosť, výška atď.) sú však v čase uzatvorenia úverovej zmluvy neznáme. Nakoľko tieto údaje sú podkladovými pre určenie RPMN, nemožno údaj o reálnej výške RPMN pre daný, ešte len budúci úver, v čase uzatvorenia úverovej zmluvy určiť.

Na druhej strane však je možné stanoviť výšku RPMN pre určitú modelovú, východiskovú situáciu, vychádzajúc z nastavených parametrov úverovej zmluvy v čase jej podpisu. Je možné vychádzať napríklad z výšky úverového rámca ako výšky poskytnutého úveru (ktorú výšku je možné pre účely výpočtu rozdeliť aj na niekoľko častí), výšky splátok (keďže je zrejme, že každá splátka je vo výške 4 % výpočtu rozdeliť aj na niekoľko častí bod 39. zmluvy), pri splatnosti každej splátky vždy k 20. dňu v mesiaci (bod 53. zmluvy), na základe čoho je možné stanoviť aj konečný počet splátok.

Uvedenému napokon korešponduje i znenie Hlavy 5 § 9 úverových podmienok samotného navrhovateľa (č.l. 8 spisu), obsahujúce uvedenie (príkladmo) RPMN za vymedzených/konkrétnych okolností. Predmetný „výpočet“ však mal byť obsahom úverovej zmluvy, nie len prílohy majúcej charakter všeobecných zmluvných podmienok, ktoré predstavujú dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, bez možnosti dojednať (v nich) podstatné náležitosti právneho úkonu.

Pokiaľ teda úverová zmluva zo dňa 26.5.2010 údaj o RPMN určený v zmysle predchádzajúceho odseku neobsahuje, keď odvolateľ netvrdil opak, je opodstatnený záver súdu prvého stupňa, že úver sa v prejednávacom prípade považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. j/ v spojení § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch). Možno v danej spojitosti dodať, že účelom zakotvenia obligatórneho charakteru (uvádzania) údajov priemernej hodnoty RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere je, aby spotrebiteľ, ktorý ju uzatvára, mal možnosť porovnať tento údaj (vypovedajúci o priemernej výške RPMN od všetkých poskytovateľov úverov pre obdobné typy úverov) s údajom - výškou RPMN, pri ktorej je mu poskytovaný úver od dodávateľa, s ktorým uzatvára predmetnú zmluvu, a posúdiť, či poskytovaný úver je pre neho výhodný alebo nie (v porovnaní s inými poskytovateľmi obdobných úverov). Absencia tohto údajov v zmluve znemožňuje spotrebiteľovi vyhodnotiť výhodnosť jemu poskytovaného úveru.

Odhliadnuc od konštatovaného, ďalším obsahovým nedostatkom zmluvy o úvere zo dňa 6.5.2010 je vyjadrenie údajov o ročnej úrokovej sadzbe úveru (bod 40. zmluvy) dvoma číselnými hodnotami 26,28 % a 11,88 %. Až po dôkladnom štúdiu textu zmluvy a podaní navrhovateľa urobených v priebehu konania je možné zistiť, že predmetné dve číselné hodnoty predstavujú alternatívnu úrokovú sadzbu úveru v závislosti na výške vyčerpanej čiastky v zmysle Sadzobníka. Na toto vysvetlenie odkazuje znak „*“ uvedený pri dvoch číselných hodnotách, ku ktorému vysvetlivka sa nachádza na konci veľmi drobným písmom písaného textu umiestneného v dolnej polovici úverovej zmluvy zo dňa 26.5.2010. Údaj o ročnej úrokovej sadzbe úveru je pre spotrebiteľa dôležitým údajom z hľadiska jeho vedomosti o nákladovosti úveru (v časti úroku, ktorý možno považovať za podstatnú, dominantnú zložku celkových nákladov úveru). Preto je z hľadiska ochrany spotrebiteľa namiesto požiadavka na jednoznačnosť a prehľadnosť tohto údajov, keď vzhľadom na výšku úverového rámca určenú pri podpise zmluvy bolo nesporné, že sa na poskytnutý úver vzťahovala úroková sadzba vo výške 26,28 % ročne (podanie navrhovateľa zo dňa 7.2.2014). To, že je v úverovej zmluve daný údaj uvedený dvoma číselnými hodnotami, možno považovať za okolností opísaných v predchádzajúcom odseku za nezrozumiteľné, mátauce, a vo svojich dôsledkoch ako absenciu údajov o ročnej úrokovej sadzbe, čo má tiež za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 4 ods. 2 písm. h/ v spojení s § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch).“

Nedodržanie postupu podľa § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 53 ods.9 OZ - Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Realizáciu upozorňujúcej výzvy žalobca ani na výzvu súdu nepreukázal, následkom čoho je neplatnosť predčasného zosplatnenia úveru.

Skúmanie bonity žalovaného.

Podľa predloženej zmluvy je žalovaný zamestnancom s príjmom 800 €, príjmom partnerky 250 € a 3 vyživovanými deťmi.

Podľa § 7 zákona č. 129/2010 Z.z.

Ods.1 - Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Ods.2 - Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom

Podľa § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. - Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>>, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/static/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

Výzvou zo dňa 29.10.2015 požiadal súd žalobcu o zaslanie dokladov, na základe ktorých bola preverovaná bonita žalovaného.

Keďže žalobca súdu žiadne doklady nezaslal a nepreukázal ani lustráciu v registroch dlžníkov, nemožno u neho hovoriť o konaní s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods.1, čoho výsledkom je neplatnosť predčasného zosplatnenia úveru. Takýmto konaním nie je uvedenie príjmu klienta bez jeho preukázania a bez požadovania preukázania nákladov klienta na živobytie a prípadných záväzkov ovplyvňujúcich jeho bonitu.

Následkom vyššie uvedeného postupu žalobcu tak je, že úver je bez úrokov a bez poplatkov a k jeho predčasnému zosplatneniu platne nedošlo.

Neprijateľnosť zmluvných podmienok.

Podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka - Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka - Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka - Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Je už notoriou súdnych rozhodnutí záver, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ, vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a z ekonomickej neúmernosti zdrojov.

Systém ochrany zavedený smernicou 93/13, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovni informovanosti, čo vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vytvoreným predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

V spotrebiteľskom práve je teda dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje, a preto okrem obmedzení vyplývajúcich z princípu rovnosti prostriedkov, možno od dodávateľa tiež očakávať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude chovať v obcej polohe poctivo.

Ak nepostupuje týmto spôsobom, spreneverí sa dôvere druhého účastníka zmluvného vzťahu v poctivosť svojho konania a takémuto nepoctivému konaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje mimo iné tým, že text spotrebiteľskej zmluvy obzvlášť, ak sa jedná o zmluvu formulárovú, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Napríklad zmluvné dojednania musia mať dostatočnú veľkosť písma, nesmú byť vo výraznejšie menšej veľkosti, než okolitý text, nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru.

Uvedená zásada poctivosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok. Treba teda uviesť, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné Všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie ale aj obsahové. Je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmenom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu.

Ústavný súd ČR vo veci sp. zn. I. ÚS 3512/11 uviedol - V rámci spotrebiteľských smluv ujednání zakládající smluvní pokutu zásadně nemohou být součástí tzv. všeobecných obchodních podmínek, nýbrž toliko spotřebitelské smlouvy samotné (listiny, na niž spotřebitel připojuje svůj podpis).

Procesný súd je presvedčený, že otázku základných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, otázku sankcií za nesplnenie záväzkov spotrebiteľa ako aj otázku možného rozhodcovského konania treba považovať za tak dôležité, že musia byť uvedené v samotných zmluvách a nie vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktorým spotrebiteľ vo všeobecnosti prikladá menší dôraz ako zmluve samotnej.

- Hlava 14 § 1 - „V prípade omeškania klienta s úhradou splátky je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5 € v prípade prvej upomienky a 12 € v prípade druhej a ďalšej upomienky.“

- Hlava 14 § 2 - „V prípade omeškania klienta je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 €.“

Výzvami v obdobných veciach požiadal súd žalobcu o vysvetlenie, akým spôsobom určil cenu upomienok a aké sú skutočné náklady na ich vyhotovenie. Žalobca na uvedené nereagoval.

Procesný súd zastáva názor, že upomienky v prejednávanej veci majú jednoznačne sankčný charakter (viď ich výšku ako aj rozdielnu cenu za prvú a druhú upomienku hospodárskymi nákladmi na ich zhotovenie nepreukázanú), čo treba považovať za neprípustné. Navyše tieto sankcie rovnako ako aj zmluvná pokuta sú netransparentne uvedené iba v ÚP a nie priamo v zmluve.

Priznané plnenie

Vychádzajúc z vyššie uvedeného je zrejmé, že poskytnutý úver je bez úrokov a bez poplatkov a k jeho platnému predčasnému zosplatneniu nedošlo. Žalovaný je povinný vrátiť iba rozdiel medzi poskytnutou sumou 502,21 € a doteraz zaplatenou sumou 98,41 € a to vo výške dlžnej ku dňu rozhodovania súdu.

Pri výpočte dlžnej istiny vychádzal súd z toho, že suma 98,41 € bola žalovaným uhradená ku dňu 16.12.2014. Dlžná teda ostala istina vo výške 403,80 € a výška splátky 4% tak predstavovala sumu 16,15 €, ktorá mala byť platená k 20. dňu kalendárneho mesiaca. Ku dňu rozhodovania súdu malo byť zaplatené $12 \times 16,15 \text{ €} = 193,80 \text{ €}$ (12/2014 - 11/2015).

Pokiaľ ide o úroky z omeškania, nárok na ich zaplatenie vyplýva pre žalobcu z

§ 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka - Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka - Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

§ 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. - ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom k uzatvoreniu úverovej zmluvy - Výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Žalobca požadoval úroky z omeškania od 17.12.2014 do 10.03.2015. K 17.12.2014 nebol žalovaný v omeškaní (keďže k platnému predčasnému zosplatneniu nedošlo), preto úroky z omeškania žalobcovi nepatria.

Žalobca ďalej požadoval úroky z omeškania od 11.03.2015. Žalobcom dlžná istina ku dňu 11.03.2015 bola 48,45 € a z tejto sumy, tak súd priznal úroky z omeškania.

Základná úroková sadzba ECB ku dňu 11.03.2015 bola 0,05 % ročne, a preto úrok z omeškania má výšku 5,05% ročne.

Náhrada trov konania.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. Žalobca v konaní prevažne neúspešný právo na náhradu trov konania nemá a prevažne úspešný žalovaný náhradu trov konania nežiadal (§ 151 ods.1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 3 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak odporca dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, navrhovateľ môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.